

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Standardy techniczne dla obiektów i działek Zakładu

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	4
II.	STANDARDY TECHNICZNE DLA DZIAŁEK ZAKŁADU – BRANŻA BUDOWLANA	7
1.	OGRODZENIE (jeżeli niezbędne).....	7
2.	DROGI, PARKINGI	7
3.	SCHODY I POCHYLNIE ZEWNĘTRZNE	7
4.	WODY OPADOWE I ROZTOPOWE	9
III.	STANDARDY TECHNICZNE DLA OBIEKTÓW ZAKŁADU – BRANŻA BUDOWLANA	10
1.	STANDARDY OGÓLNE	10
2.	ELEWACJA	11
3.	DŹWIGI OSOBOWE	14
4.	SCHODY I POCHYLNIE WEWNĄTRZ BUDYNKU	17
5.	BALUSTRADY I PORĘCZE	18
6.	CIĄGI KOMUNIKACYJNE POZIOME	20
7.	WYKOŃCZENIE ŚCIAN WEWNĘTRZNYCH	21
8.	DRZWI WEWNĘTRZNE	22
9.	SUFITY PODWIESZANE	23
10.	PODŁOGI	24
11.	PARAPETY WEWNĘTRZNE	26
12.	ZASŁANIANIE OKIEN	26
13.	ARANŻACJA POMIESZCZEŃ, WYPOSAŻENIE WNĘTRZ	27
14.	MEBLE (nie dotyczy SOK)	27
15.	AZ – ARCHIWUM ZAKŁADU	35
16.	POMIESZCZENIA SANITARNE	37
17.	POMIESZCZENIA SOCJALNE	43
18.	POMIESZCZENIA KOBIET W CIĄŻY I MATEK KARMIAĄCYCH	45
19.	POMIESZCZENIA PRZEBIERALNI	45
20.	POMIESZCZENIA KOMFORTEK	47
21.	WYTYCZNE W ZAKRESIE KONSTRUKCJI	48
IV.	STANDARDY TECHNICZNE DLA OBIEKTÓW ZAKŁADU – BRANŻA SANITARNA	49
1.	INSTALACJA WENTYLACJI	49
2.	INSTALACJA KLIMATYZACJI	50
3.	INSTALACJA CENTRALNEGO OGRZEWANIA	50
4.	INSTALACJA CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	51
5.	INSTALACJA KANALIZACJI SANITARNEJ	52
6.	INSTALACJA KANALIZACJI DESZCZOWEJ	53
7.	ZABEZPIECZENIE PRZED ZALANIEM	55
8.	ŹRÓDŁA ENERGII OGRZEWOCZEJ	56
9.	STACJA UZDATNIANIA WODY	57
V.	STANDARDY TECHNICZNE DLA OBIEKTÓW ZAKŁADU – BRANŻA ELEKTRYCZNA	57
1.	INFORMACJE OGÓLNE	57
2.	UKŁAD ZASILANIA W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ	58
3.	PRZECIWPÓŻAROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU (PWP)	60
4.	ROZDZIELNICA GŁÓWNA NISKIEGO NAPIĘCIA (RGnn)	60
5.	ELEKTRONICZNE KOMPENSATORY MOCY BIERNEJ (INDUKCYJNEJ I POJEMNOŚCIOWEJ) Z AKTYWNYMI FILTRAMI WYŻSZYCH HARMONICZNYCH	62
6.	INSTALACJA DYSTRYBUCJI ENERGII ELEKTRYCZNEJ W BUDYNKU	62
7.	ROZDZIELNICE OBIEKTOWE / PIĘTROWE	63
8.	INSTALACJA ODBIORCZA / ZASILAJĄCA	64
9.	INSTALACJA NAPIĘCIA GWARANTOWANEGO SERWEROWNI / PUNKTÓW DYSTRYBUCYJNYCH	64
10.	INSTALACJA OŚWIETLÉNIE PODSTAWOWEGO	64
11.	INSTALACJA OŚWIETLÉNIA AWARYJNEGO I PODŚWIETLANYCH ZNAKÓW BEZPIECZEŃSTWA	66
12.	INSTALACJA GNIAZD WTYCZKOWYCH OGÓLNYCH	67
13.	INSTALACJA GNIAZD WTYCZKOWYCH DEDYKOWANYCH	69
14.	INSTALACJA FOTOWOLTAICZNA (OZE)	69

15. INSTALACJA UZIEMIĄCA, ODGROMOWA I PRZECIWPRZEPięCIOWA	71
16. INSTALACJA OCHRONY PRZECIWPORĄŻENIOWEJ	72
17. INSTALACJA SYSTEMU SYGNALIZACJI POŻAROWEJ (SSP)	73
18. INSTALACJA DŹWIĘKOWEGO SYSTEMU OSTRZEGAWCZEGO (DSO)	74
19. INSTALACJA SYSTEMU SYGNALIZACJI WŁAMANIA I NAPADU (SSWIN)	75
20. INSTALACJA KONTROLI DOSTĘPU (SKD) Z SYSTEMEM GOSPODAROWANIA KLUCZAMI.....	77
21. INSTALACJA SYSTEMU DOZORU WIZYJNEGO (VSS)	79
22. INSTALACJA SYSTEMU ROZGŁASZANIA KOMUNIKATÓW OSTRZEGAWCZYCH.....	82
23. INSTALACJA SIECI STRUKTURALNEJ, W TYM TELEKOMUNIKACYJNA	82
24. INSTALACJA AV SYSTEMÓW MULTIMEDIALNYCH W SALACH KONFERENCYJNYCH, SZKOLENIOWYCH	83
25. INSTALACJA SYSTEMU PRZYZYWOWEGO	85
26. INSTALACJA SYSTEMU PARKINGOWEGO	85
27. INSTALACJA DETEKCJI TLENKU WĘGLA I LPG W GARAŻU	86
28. INSTALACJA BMS.....	86
29. INSTALACJA SYSTEMU KIEROWANIA RUCHEM (SKR).....	89
30. WYMAGANIA DODATKOWE DOTYCZĄCE REALIZACJI ROBÓT W BRANŻY ELEKTRYCZNEJ I TELETECHNICZNEJ	89

Załączniki:

Integralną część niniejszego dokumentu stanowią:

- Załącznik nr 1 – Klasyfikacja pomieszczeń i wskaźniki powierzchni dla obiektów Zakładu
- Załącznik nr 2 – Szablon koncepcji programowo-przestrzennej
- Załącznik nr 3 – Standardy elementów budowlanych i wyposażenia dla Sal Obsługi Klientów Zakładu
- Załącznik nr 4 – Wytyczne projektowe dla stanowiska w Sali Obsługi Klientów
- Załącznik nr 5 – Wstępne określenie lokalizacji oraz wyposażenia Sali Obsługi Klientów, schemat A, B
- Załącznik nr 6 – Wstępne określenie lokalizacji oraz wyposażenia Sali Obsługi Klientów, schemat C
- Załącznik nr 7 – Wstępne określenie lokalizacji oraz wyposażenia Sali Obsługi Klientów, schemat D
- Załącznik nr 8 – Standardy wykończenia i wyposażenia pokoi e-wizyt
- Załącznik nr 9 – Standardy wykończenia i wyposażenia Centrum Obsługi Telefonicznej
- Załącznik nr 10 – Standardy wykończenia i wyposażenia bazy noclegowej Zakładu
- Załącznik nr 11 – Standardy wykończenia i wyposażenia sal szkoleniowych i konferencyjnych
- Załącznik nr 12 – Standardy wykończenia i wyposażenia sal do e-dydaktyki
- Załącznik nr 13 – Standardy wykończenia i wyposażenia Zespołu Pomieszczeń Orzecznictwa Lekarskiego (ZPOL)
- Załącznik nr 14 – Standardy wykończenia i wyposażenia pomieszczeń Punktów Dystrybucyjnych i Serwerowni
- Załącznik nr 15 – Standardy informacji wizualnych
- Załącznik nr 16 – Zestawienie kolorystyki
- Załącznik nr 17 – Wytyczne dokumentacji rysunkowej
- Załącznik nr 18 – Wytyczne dokumentacji rysunkowej – rzuty
- Załącznik nr 19 – Wytyczne dokumentacji rysunkowej – widoki ścian
- Załącznik nr 20 – Wytyczne dla dokumentacji projektowej branży instalacji elektrycznych i teletechnicznych

I. WSTĘP

1. Nowo budowane obiekty Zakładu muszą spełniać standardy określone w niniejszym dokumencie.
2. W budynkach przebudowywanych, rozbudowywanych, nadbudowywanych, modernizowanych i remontowanych każde odstępstwo od wymagań zapisanych w standardach powinno wynikać z uzasadnionych przesłanek technicznych oraz ekonomicznych. Przesłanki te powinny zostać przedstawione w sposób czytelny i jednoznaczny. Odstępstwa w zakresie systemów instalacji, należy poprzedzić analizą sporządzoną przez uprawnionego projektanta właściwej branży.
3. Wszystkie projektowane elementy budynku powinny spełniać wymogi przepisów prawa budowlanego i przepisów z nim związanych oraz powinny być wykonane zgodnie z zasadami wiedzy technicznej. Należy stosować najlepsze możliwe rozwiązania, które na chwilę opracowania dokumentacji projektowej są powszechnie stosowane i dostępne na rynku. Jeżeli w standardach nie określono ich szczegółowo, przyjęte rozwiązania powinny charakteryzować się najlepszym stosunkiem jakości do kosztów.
4. W budynkach przebudowywanych, rozbudowywanych, nadbudowywanych, modernizowanych i remontowanych obligatoryjnie należy zastosować środki poprawy efektywności energetycznej budynku, określone w ustawie o efektywności energetycznej (t.j. Dz.U. 2021 poz. 2166 z późn. zmianami).
5. Należy stosować rozwiązania oparte na koncepcji projektowania uniwersalnego, poprawiające funkcjonalność i użyteczność. Wprowadzając nowe rozwiązania należy uwzględnić potrzeby człowieka w zakresie jego mobilności i percepcji, zarówno w aspekcie ergonomii jak i estetyki.
6. Pomieszczenia Orzecznictwa Lekarskiego należy projektować z uwzględnieniem zapisów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, z późniejszymi zmianami,
7. SOK oraz pokoje e - wizyt należy projektować z uwzględnieniem zapisów Procedury do procesu 1.1 Bezpośrednia obsługa klientów.
8. Pomieszczenia magazynowania i przechowywania dokumentacji:
 - 1) AZ należy projektować z uwzględnieniem zapisów Instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwum Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
 - 2) OB powinny spełniać założenia zawarte w zasadach projektowania pomieszczeń AZ w możliwie najszerszym zakresie z uwzględnieniem wytycznych zawartych w Procedurze 14.4 Obsługa dokumentacji bieżącej i archiwalnej.
9. Pomieszczenia PD należy projektować z uwzględnieniem zapisów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Cyfryzacji z 4.12.2019 r. w sprawie warunków organizacyjnych i technicznych dla podmiotów świadczących usługi z zakresu cyberbezpieczeństwa oraz wewnętrznych struktur organizacyjnych operatorów usług kluczowych odpowiedzialnych za cyberbezpieczeństwo, z późniejszymi zmianami,
10. W obiektach bądź ich częściach wchodzących w skład infrastruktury krytycznej Zakładu lub będących jej elementem, należy uwzględniać wymagania techniczne określone w

„Standardach służących zapewnieniu sprawnego funkcjonowania infrastruktury krytycznej – dobre praktyki i rekomendacje”, stanowiących załącznik nr 1 do Narodowego Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej przyjętego uchwałą nr 210/2015 Rady Ministrów z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia Narodowego Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej.

11. Stanowisko pracy należy wyposażyć w oparciu o Załącznik nr 3 „Standard wyposażenia stanowisk” do Załącznika nr 11 do Procedury 14.3 Administrowanie.
12. W budynkach nowo budowanych obligatoryjnie należy uwzględnić system BMS (Building Management System) wspomagający zarządzanie parametrami technicznymi obiektów, w tym minimalizacją zużycia energii.
13. Nowo budowane obiekty muszą być obligatoryjnie wyposażone w odnawialne źródła energii (OZE). W budynkach przebudowywanych, rozbudowywanych, nadbudowywanych i modernizowanych odstępianie od montażu OZE może być podyktowane jedynie szczegółowo uzasadnionymi przesłankami technicznymi. Rodzaj OZE oraz jego moc należy zaproponować i uzgodnić na etapie opracowania koncepcji programowo- przestrzennej.
14. Należy zapewnić rozwiązania projektowe oraz techniczne, które zagwarantują dostęp do całego budynku osobom ze szczególnymi potrzebami (nie dotyczy pomieszczeń technicznych).
15. Moc elektryczną przyłączeniową należy bilansować z uwzględnieniem wymagań zawartych w ustawie o elektromobilności i paliwach alternatywnych (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1083 z późn. zmianami) wraz z aktami wykonawczymi. Obligatoryjnie należy zainstalować kanały na przewody i kable elektryczne dla potrzeb punktów ładowania zgodnie z wymaganiami w/w ustawy. Zasady montażu punktów ładowania samochodów elektrycznych, ich rodzaj (AC, DC), moc i operatora (ZUS, operator zewnętrzny) należy określić i uzgodnić na etapie opracowania koncepcji programowo - przestrzennej, przy czym ilość punktów ładowania nie może być mniejsza niż wynika z w/w ustawy.
16. Dla sal obsługi klientów (SOK) posiadających powyżej 6 stanowisk, sal konferencyjnych przeznaczonych dla powyżej 50 osób i centrów obsługi telefonicznej (COT) w ramach dokumentacji należy opracować projekt akustyczny.

Projekt akustyczny powinien obejmować opracowania akustyczne dotyczące m.in.:

 - określenia wymaganego poziomu komfortu akustycznego pomieszczeń, w tym czasu pogłosu,
 - określenia zrozumiałości mowy wraz ze szczegółowymi wytycznymi w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu (głównie w salach konferencyjnych).
17. Projekt aranżacji wnętrz należy sporządzić dla:
 - 1) SOK,
 - 2) sal szkoleniowych i konferencyjnych,
 - 3) gabinetów kadry kierowniczej wyższego szczebla,
 - 4) reprezentacyjnych holi wejściowych i korytarzy w budynkach objętych opieką konserwatora zabytków,
 - 5) sanitariatów,
 - 6) pomieszczeń socjalnych,
 - 7) pokoi gościnnych.

Opracowanie powinno być sporządzone na etapie koncepcji programowo - przestrzennej.

Opracowanie musi zawierać:

- rzuty z aranżacją wnętrza,
- rzuty posadzek,
- rzuty sufitów,
- widoki ścian,
- wizualizacje.

Rysunki powinny:

- pokazywać szczegółowe zwymiarowane lokalizacje poszczególnych elementów wyposażenia,
- być skoordynowane międzybranżowo, tzn. na rysunkach branży architektoniczno-budowlanej powinny być naniesione widoczne elementy poszczególnych instalacji.

18. Pomiedzy płaszczyznami należy zachować kontrast kolorystyczny w jednostkach skali LRV.

Szczegółowe wytyczne dotyczące zasad stosowania kolorystyki znajdują się w Załączniku nr 15 „Standardy informacji wizualnych” i Załączniku nr 16 „Zestawienie kolorystyki ujętej w Standardach Technicznych ZUS” do niniejszych Standardów Technicznych.

19. Kolory kontrastowe elementów oznakowania dotykowego:

Rys. 1. Wybrana kolorystyka elementów kontrastowych oznakowania dotykowego.

Odstępstwo od zastosowania niniejszych standardów każdorazowo wymaga pisemnej zgody Dyrektora DZN.

Na schematach pokazanych w opracowaniu, kolor zielony został użyty jako przykładowy do zobrazowania zasad stosowania oznaczeń (poszczególnych elementów).

II. STANDARDY TECHNICZNE DLA DZIAŁEK ZAKŁADU – BRANŻA BUDOWLANA

1. OGRODZENIE (jeżeli niezbędne)

- 1) Ogrodzenie dostosowane do otoczenia i elementów budynku.
- 2) Ogrodzenia - systemowe panelowe lub ażurowe wykonane z elementów metalowych, w układzie pionowym uniemożliwiającym wspinanie, na podmurówce betonowej.
- 3) Furtki rozwierane o szerokości minimalnej 90 cm.
- 4) Bramy przesuwne lub rozwierane o szerokości zależnej od usytuowania i warunków miejsca, jednak nie mniej niż 240 cm, a na drodze pożarowej nie mniej niż 360 cm.
- 5) Szlabany powinny być sterowane bezprzewodowo.
- 6) Elementy stalowe w kolorze czarnym lub ciemnoszarym, o ile plan miejscowy nie stanowi inaczej.

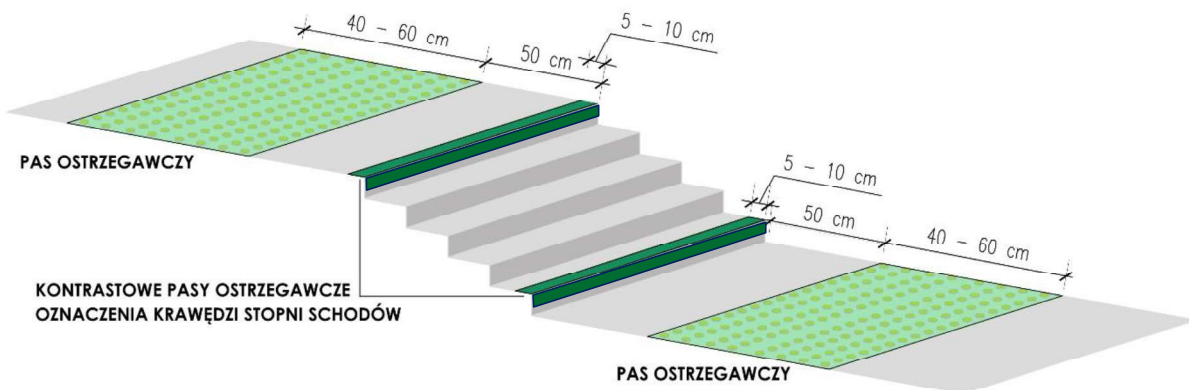
2. DROGI, PARKINGI

- 1) Miejsca parkingowe dla osób ze szczególnymi potrzebami powinny znajdować się możliwie najbliżej wejścia do budynku i być oznakowane zgodnie z zapisami w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach, z późniejszymi zmianami.
- 2) Nawierzchnia parkingu w obrębie miejsc postojowych dla osób ze szczególnymi potrzebami powinna być równa i zapewniać wjazd wózkiem inwalidzkim na poziom chodnika poprzez pochylnię albo poprzez wyrównanie poziomów płaszczyzny drogi i chodnika.
- 3) Nawierzchnię parkingów należy wykonać z kostki betonowej ze zróżnicowaniem kolorystycznym dróg i miejsc postojowych, w różnych odcieniach szarości.
- 4) Nawierzchnię chodników i ciągów pieszo–jezdnym należy wykonać z kostki betonowej o kontrastującej kolorystyce (część pieszka i część jezdna) oraz dostosować do ruchu osób ze szczególnymi potrzebami.
- 5) Dojście do budynku:
 - a) powinno być równe, gładkie i mieć szerokość min. 180 cm,
 - b) powinno być zapewnione poprzez ścieżkę oznakowania dotykowego - ścieżka powinna zapewniać dojście od bramy wejściowej na teren Zakładu do wejścia do budynku przystosowanego dla osób ze szczególnymi potrzebami.
- 6) Przynajmniej jedno z wejść do budynku powinno zapewniać dostęp do budynku osobie ze szczególnymi potrzebami (np. brak różnicy poziomów/pochylnia/winda).

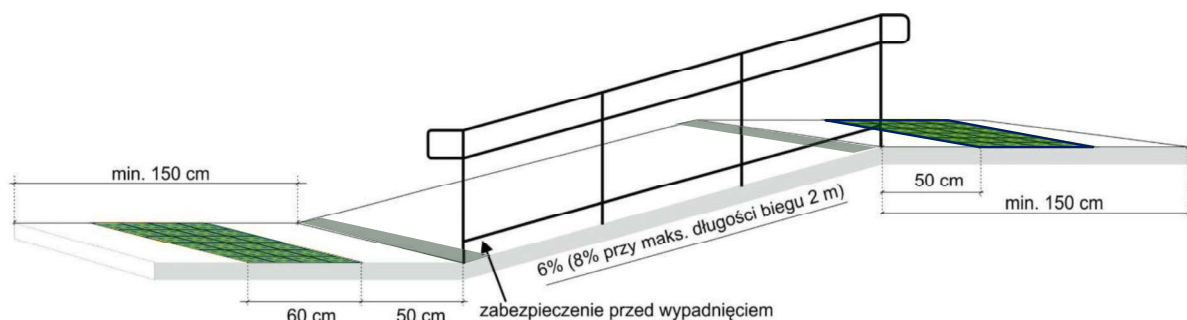
3. SCHODY I POCHYLNE ZEWNĘTRZNE

- 1) Dostęp do budynku dla osób ze szczególnymi potrzebami powinien zostać zapewniony poprzez pochylnię.

- 2) W przypadku braku możliwości budowy pochylni, strefę wejściową należy wyposażyć w windę albo platformę schodową.
- 3) Schody i pochylnie zewnętrzne powinny być oznaczone za pomocą zmiennej faktury za pomocą wypukłych kafelków albo mat o szerokości 40 - 60 cm, usytuowane 50 cm od początku i końca schodów. Kolory kontrastowe elementów oznakowania dotykowego powinny być zgodne z częścią I ust. 14. Minimalny kontrast w skali LRV powinien wynosić 60.

Rys. 2. Położenie i wymiary oznakowań ostrzegawczych przed schodami.

Rys. 3. Położenie i wymiary oznakowań ostrzegawczych przed pochylnią.

- 4) Schody i pochylnie powinny być oznaczone zgodnie z zasadami ujętymi w części III ust. 4 pkt 2 i 4.
- 5) Poręczę przy schodach zewnętrznych i pochylniach, należy projektować zgodnie z częścią III ust. 5.
- 6) Schody przeznaczone do pokonywania wysokości wyższej niż 50 cm należy wyposażyć w obustronne poręczę.
- 7) Pochylnie:
 - a) szerokość płaszczyzny ruchu minimum 120 cm,
 - b) o długości ponad 9 m powinny być podzielone na krótsze odcinki, przy zastosowaniu spoczników o długości co najmniej 140 cm,
 - c) szerokość spocznika nie mniejsza niż szerokość biegu pochylni,

- d) przy zmianie kierunku ruchu na spoczniku powinna być zapewniona powierzchnia manewrowa o minimalnych wymiarach 150 cm x 150 cm,
 - e) długość poziomej płaszczyzny na początku i na końcu pochylni powinna mieć co najmniej 150 cm poza polem otwierania drzwi,
 - f) wyposażone w krawężniki o wysokości od 7 cm do 10 cm, zabezpieczające przed niekontrolowanym zjazdem wózka – nie wymagany na krawędzi pochylni biegnącej wzdłuż ściany,
 - g) jeżeli pochylnia służy do pokonania wysokości wyższej niż 50 cm, po obu stronach pochylni należy zainstalować poręcze na wysokości 75 cm, 90 cm i 110 cm,
 - h) odległość w płaszczyźnie poziomej pomiędzy poręczami powinny wynosić 100 - 110 cm,
 - i) poręcze przy pochylniach powinny wystawać 30 cm poza pochylnię oraz być zakończone w sposób zapewniający ich bezpieczne użytkowanie,
 - j) poręcze przy pochylniach powinny być równoległe do nawierzchni,
 - k) część chwytna poręczy powinna mieć średnicę 3,5 cm – 4,5 cm i być oddalona od ściany o co najmniej 5 cm,
 - l) położenie i wymiary oznakowań ostrzegawczych pochylni należy stosować zgodnie z częścią III ust. 4.
- 8) Pochylnie, schody i podesty należy wykonać z materiałów spełniających przepisy bhp – wyklucza się stosowanie okładzin z płytek ceramicznych (terakota, gres, klinkier).

4. WODY OPADOWE I ROZTOPOWE

Wymagania ochrony środowiska w zakresie gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi należy uwzględniać poprzez (jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej):

- 1) zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w obrębie działki budowlanej przy użyciu rozwiązań technicznych zintegrowanych z zielenią i krajobrazem, poprzez np.:
 - a) muldy chłonne,
 - b) zielone ściany,
 - c) ogrody deszczowe,
 - d) podziemne zbiorniki deszczowe,
 - e) powierzchnie utwardzone przepuszczalne.
- 2) zagospodarowanie działki budowlanej w sposób zapewniający udział powierzchni biologicznie czynnej, wynoszący co najmniej 30 % ogólnej powierzchni działki budowlanej, w tym co najmniej 15 % powinna stanowić gleba rodzima.
- 3) wykorzystanie rozwiązań technicznych umożliwiające ponowne zużycie wody deszczowej.

III. STANDARDY TECHNICZNE DLA OBIEKTÓW ZAKŁADU – BRANŻA BUDOWLANA

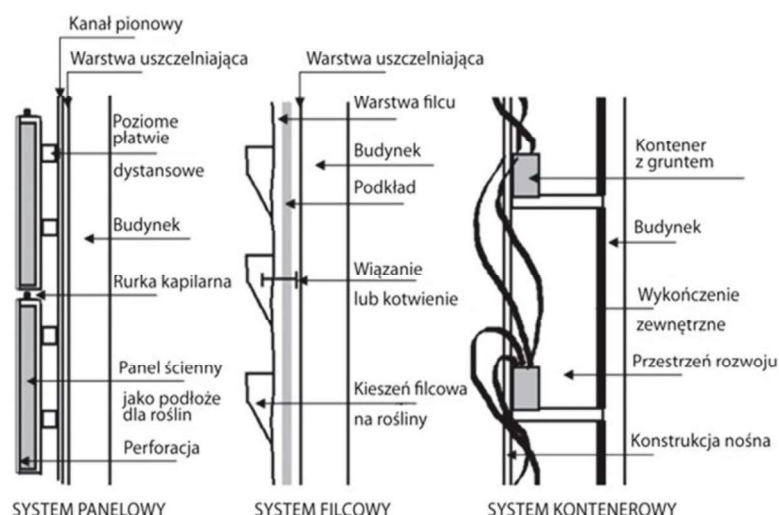
1. STANDARDY OGÓLNE

Budynki nowo budowane, przebudowywane, rozbudowywane, nadbudowywane, modernizowane i remontowane, o ile możliwe:

- 1) o zwartej bryle budynku – minimalizacja ścian zewnętrznych,
- 2) z zaakcentowanym i zadaszonym wejściem do budynku,
- 3) z dachem płaskim lub stropodachem. Dopuszcza się zaprojektowanie dachu stromego, jeżeli takie rozwiązanie narzucone jest zapisami MPZP,
- 4) z ekstensywnymi zielonymi dachami. Możliwość zagospodarowania dachu zielenią, należy poprzedzić opinią/ekspertyzą konstrukcyjną.

Ekstensywne zielone dachy nie potrzebują instalacji nawadniających. Posiadają typ roślinności o zdolnościach samoregeneracji, która nie wymaga wielu zabiegów pielęgnacyjnych.

- 5) z ogrodami wertykalnymi (fasadami zielonymi) – wymaga uzasadnienia, np. jako alternatywa dla brakującej powierzchni biologicznie czynnej,

Rys. 4. Najczęściej stosowane systemy ogrodów wertykalnych.

- 6) bez balkonów i tarasów,
- 7) z zastosowaną paletą kolorystyczną ograniczoną do odcieni bieli, szarości i beżu, o ile zapisy MPZP nie zmuszają do zastosowania innej gamy kolorystycznej,
- 8) bez podpiwniczeń,
- 9) AZ i OB na kondygnacjach powyżej poziomu terenu,
- 10) AZ i OB w piwnicach istniejących budynków, tylko w przypadkach, gdy nie można w budynku wydzielić innego miejsca na kondygnacjach powyżej poziomu terenu,
- 11) pomieszczenia techniczne, gospodarcze, garaże lokalizowane w piwnicach,
- 12) zbiorcze szachty do prowadzenia instalacji z dostępem serwisowym,
- 13) obiekty dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami, tj.:

- a) funkcjonalny i czytelny układ komunikacyjny ułatwiający orientację we wnętrzu budynku,
- b) wyraźnie zaakcentowane podziały przestrzeni we wnętrzu na strefy dostępności dla klientów i pracowników, szczególnie w rejonie wejścia,
zastosowanie jednolitego w całym budynku, czytelnego i dostosowanego dla osób ze szczególnymi potrzebami systemu informacji i oznaczeń, zgodnie z Załącznikiem nr 14 – Standardy Informacji Wizualnej.

2. ELEWACJA

Na elewacji frontowej powinny znaleźć się elementy identyfikacji wizualnej Zakładu. Oznaczenia, a w szczególności kolorystyka i kształt liter, powinny być zgodne z opracowaniem „Księga znaku. System identyfikacji wizualnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych”.

Na elewacji frontowej powinno być umieszczone LOGO:

- a) o proporcjach zgodnych z księgą znaku,
- b) w formie znaku z rozwinięciem,
- c) w kolorystyce podstawowej lub dodatkowej.

Kolorystyka podstawowa znaku z rozwinięciem

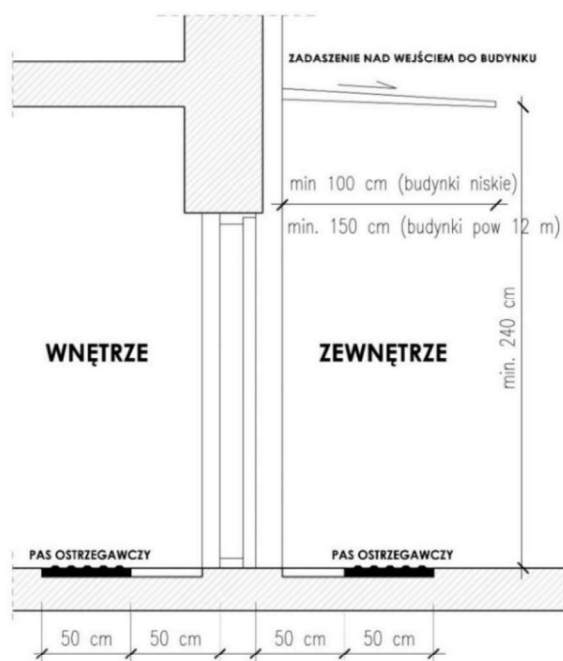
Kolorystyka dodatkowa znaku z rozwinięciem

Rys. 5. Znak z rozwinięciem, zgodny z Księgą Znaku Zakładu.

Materiały i rozwiązania:

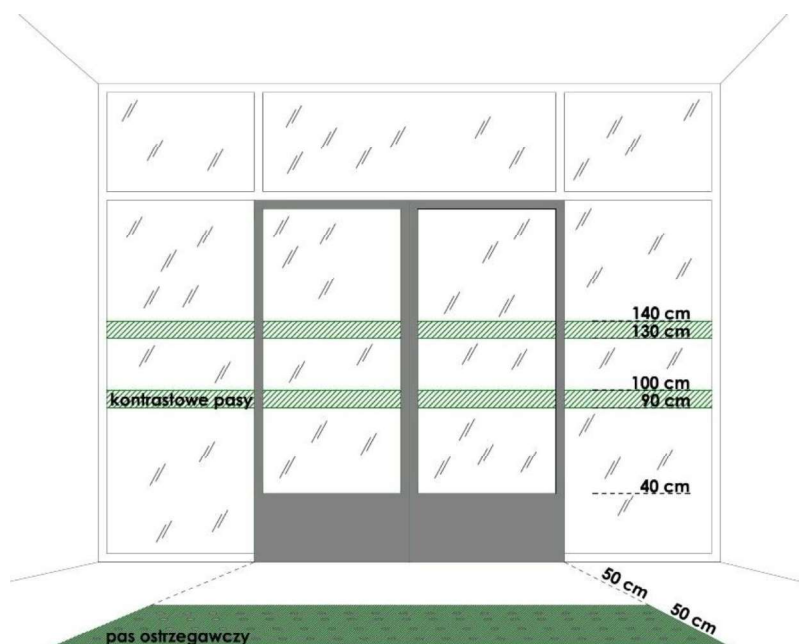
- 1) Cokół: tynki i okładziny nienasiąkliwe, odporne na uszkodzenia.
- 2) Ściany zewnętrzne:
 - a) tynki i okładziny – kolory jasne, odcienie bieli, szarości i beżu,
 - b) dopuszcza się stosowanie w ograniczonym zakresie ścian kurtynowych. Wyklucza się ich stosowania w pomieszczeniach przeznaczonych na stały pobyt ludzi.
- 3) Okna:
 - a) PVC lub w konstrukcji ściany kurtynowej,
 - b) antywłamaniowe na parterze,
 - c) w pomieszczeniach szczególnie narażonych na nagrzewanie, tj. na elewacjach: południowo – zachodnich, południowych i południowo – wschodnich, należy wyposażyć w jedno z poniższych rozwiązań:
 - specjalne szklenie ograniczające nagrzewanie pomieszczeń,
 - zewnętrzne żaluzje albo rolety, ograniczające przenikanie promieni słonecznych do pomieszczenia, zgodnie z częścią III ust. 12 pkt 3.

- d) ościeżnice i ramy skrzydeł okiennych w kolorze białym lub szarym,
 - e) ościeżnice wyposażone w nawiewniki albo w nawietrzaki, w przypadku gdy budynek posiada wentylację grawitacyjną, hybrydową lub mechaniczną wyciągową,
 - f) należy przewidzieć umieszczenie w każdym otwieralnym skrzydle okiennym dwóch kontaktronów:
 - fabrycznie wmontowanych w okno w przypadku wymiany okien,
 - zamontowanych na ramie okiennej w przypadku doposażania okien, służące do obsługi systemu sterowania klimatyzacją i SSWiN. Kontaktrony należy umieszczać obok siebie w górnej części ramy okiennej od strony klamki.
- 4) Wejście do budynku:
- a) wejście główne i dla klientów powinno być:
 - zadaszone,
 - z przedsionkiem wyposażonym w kurtyny powietrzne przy drzwiach zewnętrznych lub wewnętrznych,
 - z przedsionkiem zapewniającym przestrzeń manewrową 150 cm x 150 cm (poza przestrzeń rozwieranych skrzydeł drzwiowych),
 - zorganizowane tak, aby ograniczyć bezpośredni nadmuch zimnego powietrza,
 - wyposażone w wycieraczkę wpuszczoną w posadzkę o szerokości światła otwartych drzwi,
 - dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami,
 - oznaczone za pomocą zmiennej faktury w podłożu (np. kafelki, maty z wyżłobieniami, wycieraczki) - pasów ostrzegawczych o szerokości 50 cm ułożonych w odległości 50 cm przed drzwiami i za drzwiami. O kolorystyce kontrastowej do nawierzchni, minimalny kontrast w skali LRV powinien wynosić 60 (Rys. 1).

Rys. 6. Zasada sytuowania pasów ostrzegawczych sygnalizujących wejście/wyjście z budynku oraz wymiary zadaszenia nad wejściem do budynku.

- b) wokół wejścia zapewniającego dostęp do budynku osobom ze szczególnymi potrzebami należy zapewnić przestrzeń manewrową o wymiarach co najmniej 150 cm x 150 cm (przed i po wejściu).
- c) drzwi zewnętrzne:
- wejściowe, główne – rozwierane, rozsuwane, aluminiowe, przeszklone szybami antywłamaniowymi. Na drodze do SOK automatycznie otwierane (przesuwne lub rozwierane),
 - szklane drzwi wejściowe wraz z przezroczystymi panelami drzwiowymi powinny być oznaczone kontrastowo, tzn. powinny zawierać elementy kolorystyczne w formie poziomych pasów o szerokości min. 7,5 cm i kolorystyce zgodnej z częścią I ust. 14, umieszczonych na wysokościach 90 - 100 cm oraz 130 - 140 cm. Minimalny kontrast w skali LRV powinien wynosić 60, (Rys. 5)
 - drzwi wejściowe powinny mieć w świetle przejścia minimum 90 cm szerokości i 200 cm wysokości, maksymalna wysokość progu 2 cm,
 - przy wejściu do budynku dostosowanym do osób ze szczególnymi potrzebami, otwór drzwiowy powinien być zlokalizowany tak, aby od strony zawiasów pozostało co najmniej 9 - 10 cm wolnej przestrzeni mierzonej do ściany prostopadłej do płaszczyzny drzwi,
 - otwór drzwiowy powinien być zlokalizowany tak, aby od strony klamki zachowana została odległość min. 60 cm w celu zapewnienia możliwości podjazdu wózkiem od strony otwarcia drzwi,
 - ościeżnice i ramy skrzydeł drzwiowych w kolorze ciemno szarym.

Rys. 7. Kontrastowe oznaczenie szklanych drzwi wejściowych uzyskano poprzez: kontrast drzwi ze ścianą kurtynową, pasy kontrastowe oraz pasy ostrzegawcze.

5) obróbki blacharskie, okapniki, odwodnienie połaci dachowych:

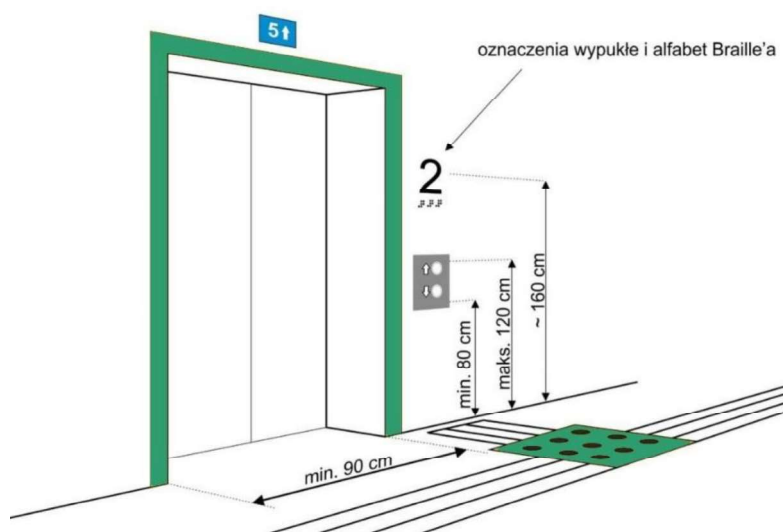
- a) parapety i obróbki blaszane dostosowane do kolorystyki budynku,
- b) dachy z zewnętrznym odprowadzaniem wody uzbrojone w system odwodnienia dachu (rynny i rury spustowe systemowe, blaszane, dostosowane do kolorystyki budynku, zabezpieczone przed zamarzaniem i nawisami lodowymi elektryczną instalacją antyoblodzeniową z automatyką pogodową), płotki śniegowe, łąwy lub stopnie kominiarskie itp.,
- c) dachy z wewnętrznym odprowadzeniem wody deszczowej wyposażone we wpusty dachowe z koszem zabezpieczającym, ogrzewane i sterowane za pomocą automatyki pogodowej.

3. DŹWIGI OSOBOWE

- 1) W budynkach wyposażonych w dźwigi należy zapewnić przystanki na wszystkich kondygnacjach budynku.
- 2) Odległość pomiędzy drzwiami przystankowymi dźwigu a przeciwległą ścianą lub inną przegrodą powinna wynosić co najmniej 160 cm.
- 3) Do drzwi windy musi prowadzić ścieżka dotykowa zakończona polem uwagi o szerokości ok. 50 cm prowadzącym do panelu przywoławczego (kafelki albo maty z wypukłościami). Kolory kontrastowe elementów oznakowania dotykowego: czarny (RAL 9004), biały (RAL 9003), szary (RAL 7004), szary jasny (RAL 7035), szary ciemny (RAL 7015), niebieski (RAL 5000), zielony (RAL 6000), żółty (RAL 1023). Minimalny kontrast w skali LRV powinien wynosić 30.
- 4) Drzwi dźwigu oraz ich obramowanie musi być oznaczone w kolorze kontrastowym, ciemno szarym (RAL 7015), zielonym (RAL 6000) lub granatowym (RAL 5000), do koloru ściany, w której się znajdują. Minimalny kontrast w skali LRV powinien wynosić 30. Na

drzwiach należy umieścić kontrastowy pas szerokości 10 – 15 cm na wysokości 80 – 120 cm oraz 140 – 170 cm.

- 5) Obramowanie wejścia / portal windowy powinien być wykonany z materiałów co najmniej trudnozapalnych, o dużej wytrzymałości i wysokich walorach użytkowych, np. laminaty HPL, płyty MDF, stal nierdzewna malowana proszkowo. Mocowanie płyt klejone lub mechaniczne, systemowe, niewidoczne.
- 6) Panel przywoływania powinien być umieszczany zawsze po jednej stronie drzwi, nie dalej niż 50 cm od nich i minimum 70 cm od narożnika pomieszczenia licząc od narożnika pomieszczenia do osi najbliższego położonego przycisku. Nad panelem należy umieścić informację z numerem kondygnacji opisaną alfabetem Braille'a. Panel przywołania w kolorze kontrastowym, ciemno szarym (RAL 7015), zielonym (RAL 6000) lub granatowym (RAL 5000), do koloru ściany, na której się znajduje.
- 7) Obok drzwi dźwigu powinna być zamieszczona czytelna informacja wizualna z numerem kondygnacji.
- 8) Nad wejściem do kabiny należy zamontować wyświetlacz zawierający informacje o numerze kondygnacji na której aktualnie znajduje się kabina, kierunku jazdy kabiny. Wysokość montażu od 180 – 250 cm od poziomu posadzki, o widoczności minimum 140° w poziomie i 70° w pionie, o wysokości pokazywanej informacji minimum 4 cm.

Rys. 8. Obszar dojścia do dźwigu.

- 9) Kabina musi być przystosowana do osób ze szczególnymi potrzebami w tym z dysfunkcją ruchu, wzroku i słuchu. Powinna:
 - a) mieć szerokość co najmniej 110 cm i długość 140 cm,
 - b) po obu stronach kabiny posiadać ciągłe podwójne poręcze na wysokości 75 cm i 90 cm,
 - c) posiadać drzwi o minimalnej szerokości 90 cm, otwierane i zamykane automatycznie, z systemem czujników zatrzymujących zamykanie drzwi jeszcze przed kontaktem fizycznym z przedmiotem lub osobą,

- d) na ścianie przeciwnej do drzwi wejściowych mieć lustro umieszczone na wysokości minimum 30 cm od poziomu podłogi, umożliwiające osobie poruszającej się na wózku inwalidzkim sprawdzenie, czy za jej plecami nie znajduje się żadna przeszkoda i czy może bezpiecznie opuścić kabinę. Stosowanie lustra nie jest konieczne, jeżeli wymiary kabiny są większe niż 150 x 150 cm,
- e) posiadać dobrze oświetlone wnętrze i panele kontrolne,
- f) posiadać panel sterujący, zamontowany zawsze po stronie otwierania drzwi, na kontrastowym tle, na wysokości 80 - 120 cm nad poziomem podłogi i w odległości co najmniej 50 cm od naroża kabiny do osi najbliższej położonego przycisku, wyposażony w dodatkowe oznakowanie dla osób niewidomych i niedowidzących (wypukłe opisy, cyfry lub symbole oraz oznaczenia w alfabecie Braille'a) oraz informację głosową. Przycisk poziomu ewakuacji oraz kondygnacji „zero” powinien być dodatkowo wyróżniony.

Przyciski pięter na panelu należy rozmieścić zgodnie z następującymi zasadami:

- pojedynczy rząd przycisków, umieszczony pionowo: kolejność od dołu do góry,
- pojedynczy rząd przycisków, umieszczony poziomo: kolejność od lewej do prawej strony,
- dwa lub więcej rzędów przycisków: kolejność od lewej do prawej i od dołu do góry, najlepiej w układzie mijankowym (z przesuniętymi względem siebie osiami przycisków znajdujących się w kolejnych rzędach),
- przyciski pięter muszą znajdować się ponad przyciskami funkcyjnymi.

Przyciski:

- powinny mieć średnicę lub długość boku nie mniejszą niż 20 mm,
 - powinny mieć zachowaną odległość pomiędzy sobą minimum 10 mm,
 - powinny mieć zachowaną odległość przynajmniej dwukrotnie większą pomiędzy grupą przycisków wyboru kondygnacji a innymi grupami przycisków niż pomiędzy przyciskami w tej grupie
 - powinny być wypukłe, żeby za pomocą dotyku możliwe było określenie ich położenia
 - w panelach istniejących które nie są wypukłe należy dodatkowo oznakować poprzez naklejenie wokół nich wypukłej ramki.
- g) posiadać składane siedzenie o szerokości 40 - 50 cm i długości 30 - 40 cm, zamocowane na wysokości 50 cm od poziomu podłogi, jeżeli budynek posiada więcej niż 4 kondygnacje,